

Meteorologický a klimatologický monitoring

Branislav Chvíla, branislav.chvila@shmu.sk

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Slovenský hydrometeorologický ústav

**Meteorologický
a
klimatologický
monitoring**

**Hydrologický
monitoring**

**Monitoring
kvality
ovzdušia**

**Monitoring
rádioaktivity**

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Slovenský hydrometeorologický ústav

**Meteorologický
a
klimatologický
monitoring**

Hydrologický
monitoring

Monitoring
kvality
ovzdušia

Monitoring
rádioaktivity

Organizačná štruktúra

Meteorologický a klimatologický monitoring - subsystemy:

- ✓ sieť pozemných synoptických staníc
- ✓ sieť pozemných klimatologických staníc
- ✓ sieť pozemných zrážkomerných staníc
- ✓ sieť meteorologických radarov
- ✓ príjem meteorologických družíc
- ✓ sieť radiačných meraní a merania celkového ozónu

pokr.

Meteorologický a klimatologický monitoring - subsystemy:

- ✓ sieť staníc pre meranie pôdnych teplôt a vlhkostí
- ✓ sieť fenologických staníc
- ✓ merania v prízemnej vrstve atmosféry
- ✓ aerologická stanica
- ✓ sieť pre detekciu bleskov

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Meteorologický a klimatologický monitoring - subsystemy:

- ✓ sieť pozemných synoptických staníc
- ✓ sieť pozemných klimatologických staníc
- ✓ sieť pozemných zrážkomerných staníc
- ✓ sieť meteorologických radarov
- ✓ príjem meteorologických družíc
- ✓ sieť radiačných meraní a merania celkového ozónu
- ✓ sieť staníc pre meranie pôdnych teplôt a vlhkostí
- ✓ sieť fenologických staníc
- ✓ merania v prízemnej vrstve atmosféry
- ✓ aerologická stanica
- ✓ sieť pre detekciu bleskov

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Meteorologický a klimatologický monitoring - subsystemy:

- ✓ **sieť pozemných synoptických staníc**
- ✓ **sieť pozemných klimatologických staníc**
- ✓ **sieť pozemných zrážkomerných staníc**
- ✓ sieť meteorologických radarov
- ✓ príjem meteorologických družíc
- ✓ **sieť radiačných meraní a merania celkového ozónu**
- ✓ **sieť staníc pre meranie pôdných teplôt a vlhkostí**
- ✓ sieť fenologických staníc
- ✓ **merania v prízemnej vrstve atmosféry**
- ✓ aerologická stanica
- ✓ sieť pre detekciu bleskov

Metódy: **pozemné**

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Meteorologický a klimatologický monitoring - subsystemy:

- ✓ **sieť pozemných synoptických staníc**
- ✓ **sieť pozemných klimatologických staníc**
- ✓ **sieť pozemných zrážkomerných staníc**
- ✓ **sieť meteorologických radarov**
- ✓ **príjem meteorologických družíc**
- ✓ **sieť radiačných meraní a merania celkového ozónu**
- ✓ **sieť staníc pre meranie pôdnych teplôt a vlhkostí**
- ✓ **sieť fenologických staníc**
- ✓ **merania v prízemnej vrstve atmosféry**
- ✓ **aerologická stanica**
- ✓ **sieť pre detekciu bleskov**

Metódy: **pozemné, dištančné**

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Meteorologický a klimatologický monitoring - subsystemy:

- ✓ **sieť pozemných synoptických staníc**
- ✓ **sieť pozemných klimatologických staníc**
- ✓ **sieť pozemných zrážkomerných staníc**
- ✓ **sieť meteorologických radarov**
- ✓ **príjem meteorologických družíc**
- ✓ **sieť radiačných meraní a merania celkového ozónu**
- ✓ **sieť staníc pre meranie pôdných teplôt a vlhkostí**
- ✓ **sieť fenologických staníc**
- ✓ **merania v prízemnej vrstve atmosféry**
- ✓ **aerologická stanica**
- ✓ **sieť pre detekciu bleskov**

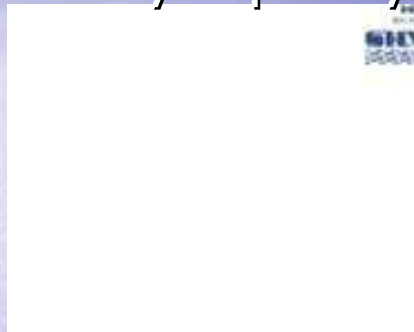
Metódy: **pozemné, dištančné, iné**

Pracovné stretnutie k realizácii
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP

Sieť pozemných syn

34 synoptický

Legenda :

- základné synoptické stanice
- pomocné synoptické stanice

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Sieť pozemných synoptických staníc

10 leteckých MS – 4 pracujú v H24 prevádzke

12 terénnych MS a OBS - H16 prevádzka (05-20 UTC)

- 3 stanice vo vysokohorskom prostredí

2 MS – pri JE J.Bohunice a Mochovce

4 stanice zaradené do WMO RA VI RBSN (Piešťany,Sliač,Poprad,Košice)

1 stanica zaradená do programu WMO GAW (Chopok)

AWS: 60 min – 10 min – 1 min data (od 2005)

Kontrola kvality a úplnosti dát – od 2001 viac-úrovňová

-> IMS -> revízor -> KMIS:

QC úplnosť

QC SYNOP

QC KLI-AUT (Inter – 60min)

QC poruchy

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV

Aktuálne počasie - Slovensko (tabuľka)

Hlavná stránka >> Meteorologická služba >> Aktuálne počasie - Slovensko (tabuľka)

Aktuálny stav: 04.12.2006

Stanica	Teplota	Vietor
Bratislava Ivanka	5°C	SV 2 m/s
Bratislava Koliba	4°C	PREM 0 m/s
Chopok	0°C	Z 3 m/s
Dudince	6°C	PREM 0 m/s
Hurbanovo	6°C	PREM 0 m/s
Jaslovské Bohunice	6°C	BEZV 0 m/s
Kamenica n.C.	5°C	J 4 m/s
Kojšovská hoľa	-1°C	Z 12 m/s
Košice	4°C	PREM 0 m/s
Kuchyňa	5°C	BEZV 0 m/s
Liesek	-1°C	PREM 0 m/s
Lomnický štít	-2°C	JZ 5 m/s
Lučenec	4°C	SV 2 m/s
Mochovce	5°C	V 6 m/s
Nitra	6°C	V 6 m/s
Piešťany	6°C	SZ 2 m/s
Poprad	-4°C	BEZV 0 m/s
Prievidza	1°C	PREM 0 m/s

Aktuálne počasie - Slovensko (mapka)

Hlavná stránka >> Meteorologická služba >> Aktuálne počasie - Slovensko (mapka)

Západné Slovensko | Stredné Slovensko | Východné Slovensko

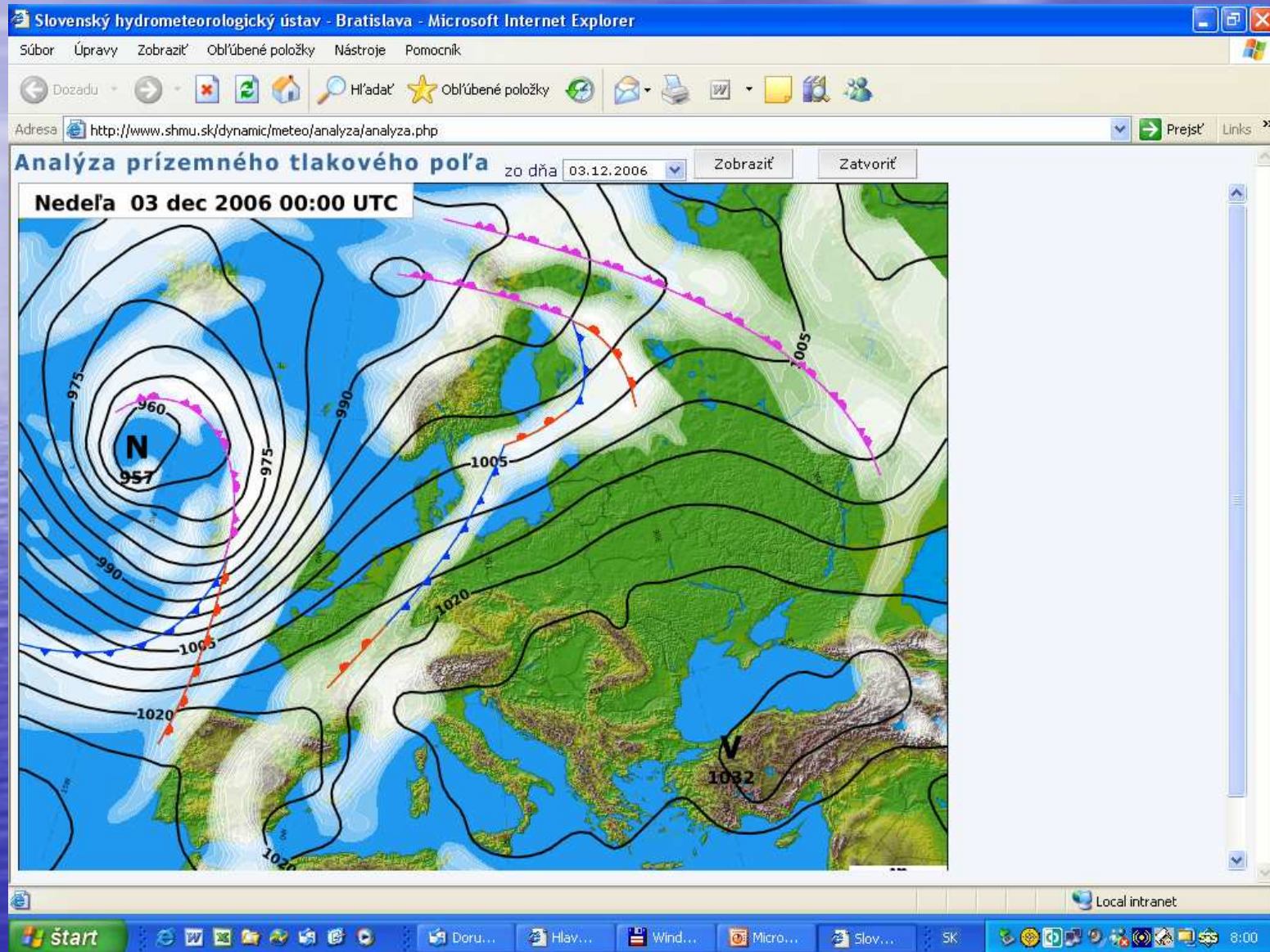
Mapa Slovenska s meteorologickými stanicami a ich aktuálnymi údajmi:

- Žilina: -1 st. C, - m/s
- Lomnický štít: -2 st. C, 5 m/s
- Stropkov: 3 st. C, 2 m/s
- Piešťany: 6 st. C, 2 m/s
- Sliač: 4 st. C, - m/s
- Košice: 4 st. C, - m/s
- Lučenec: 4 st. C, 2 m/s
- Bratislava: 5 st. C, 2 m/s
- Hurbanovo: 6 st. C, - m/s

Najbližšia aktualizácia o 8:10 SEC   4.12.2006 7:20 SEC (c) SHMU

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Sieť pozemných klimatologických staníc

104 staníc

- 27+7 staníc ako základná synoptická sieť
- 77 pracuje na dobrovoľnej báze – 9 z nich prevádzkujú iné inštitúcie
- Meranie a pozorovanie 19 parametrov o 7, 14, 21h LT pomocou klasických meradiel
- cca 55 staníc s denným spravodajstvom INTER alebo horský INTER
- revízia údajov na regionálnej úrovni
- digitalizácia dát a DB archivácia (KMIS)
- 5 staníc zaradených do WMO RA VI RBCN (Piešťany, Hurbanovo, Sliač, Poprad, Košice)
- 1 stanica (Poprad) zaradená do programu WMO - GCOS

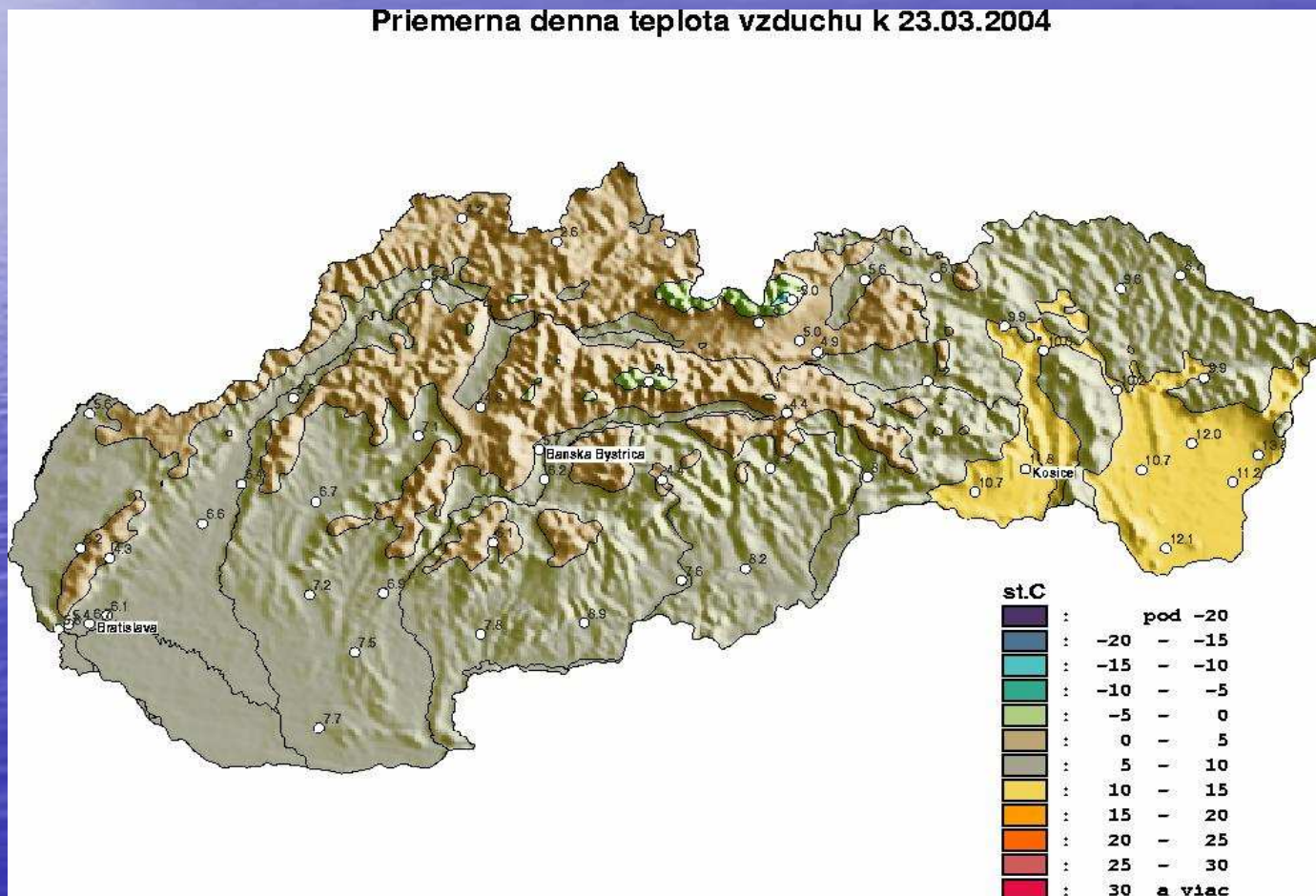
Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Rozloženie priemernej teploty vzduchu dňa 23.3.2004 podľa merania klimatologických staníc

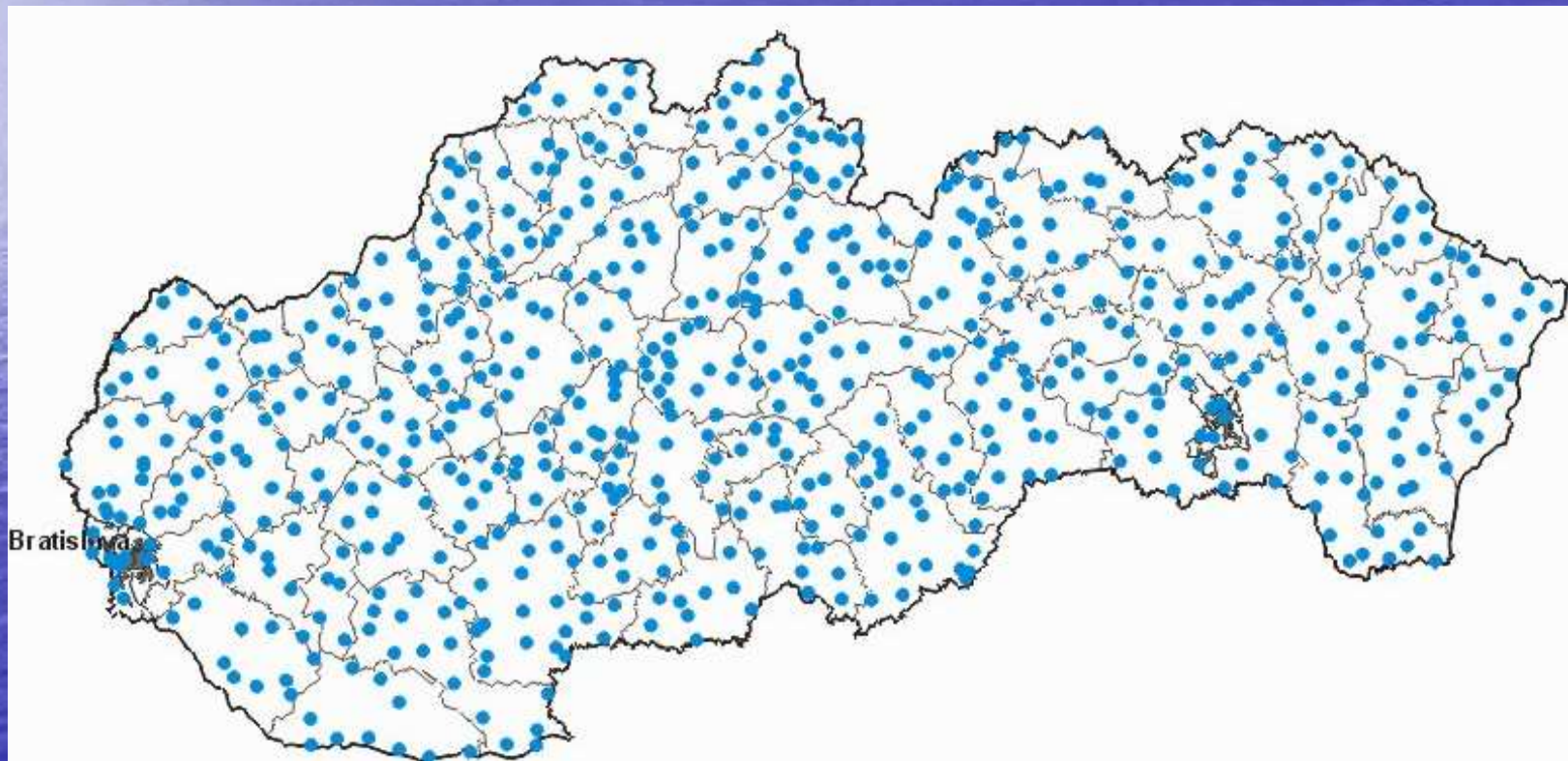
Sieť pozemných zrážkomerných staníc

642 staníc

- 74 vybavených automatickým váhovým zrážkomerom + 20 vybavených automatickým člnkovým zrážkomerom
- cca 568 staníc na dobrovoľnej báze
- denné meranie množstva zrážok o 7 SEČ a sneh. pokrývky
- nepretržité pozorovanie zrážkových javov
- týždenné merania vodnej hodnoty snehovej pokrývky
- mesačný výkaz (okrem AZS)
- 1 minútové úhrny z AZS

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Sieť pozemných zrážkomerných staníc

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Sieť pozemných zrážkomerných staníc

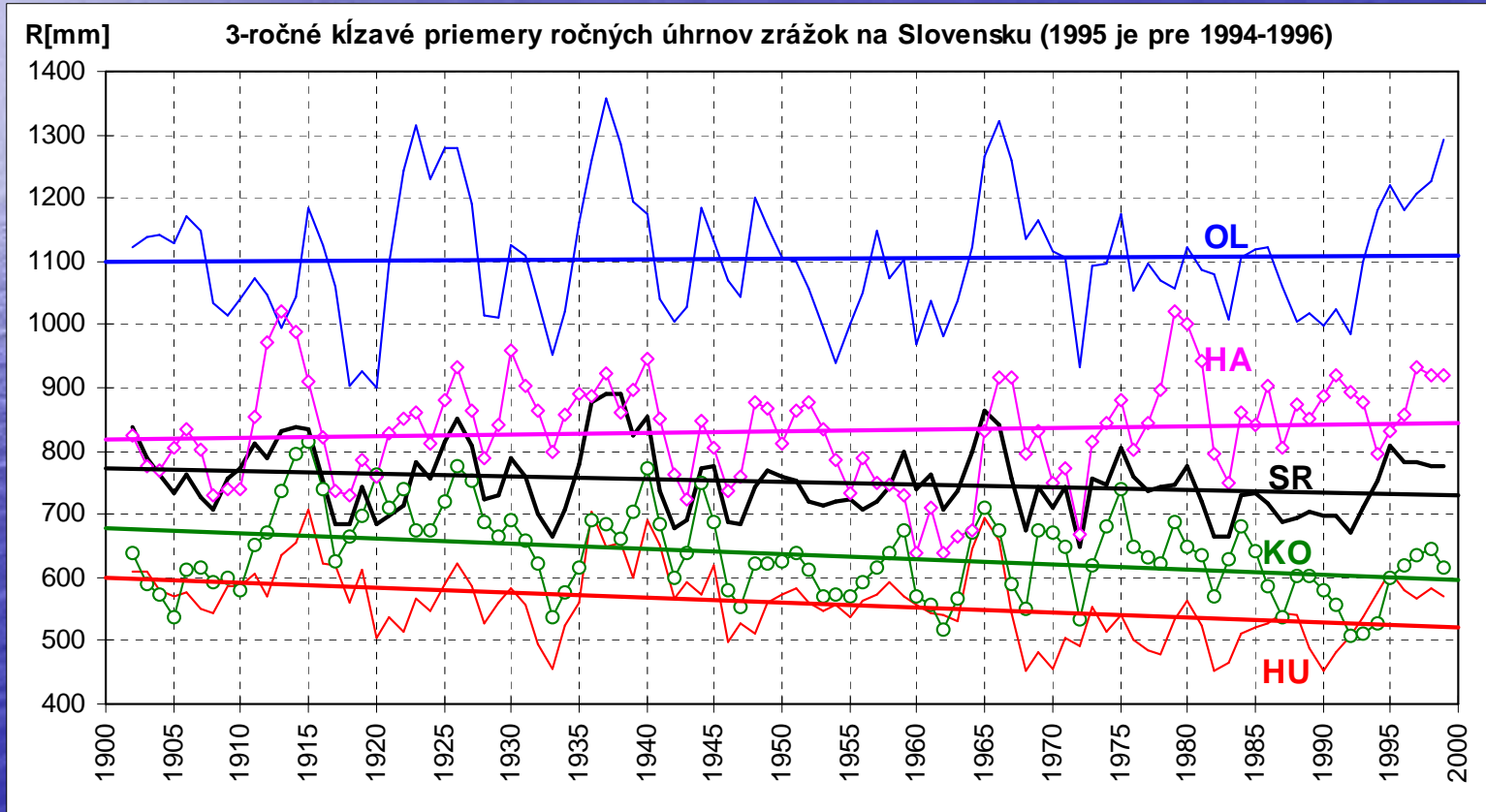
Legend:

- - Automatic Meteorological Station, number of the stations: 7
- - Automatic Precipitation warning Station (APwS) - GPRS, GSM, number of the stations: 74
- ☎ - APwS - ORBCOMM, number of the stations: 3
- ☎ - Central station for APwS, number of the stations: 4
- - Wide Area Network (WAN) SHMU

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

- **Výsledok hodnotenia vývoja zrážkovej činnosti z vybraných zrážkomerných staníc SR**

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

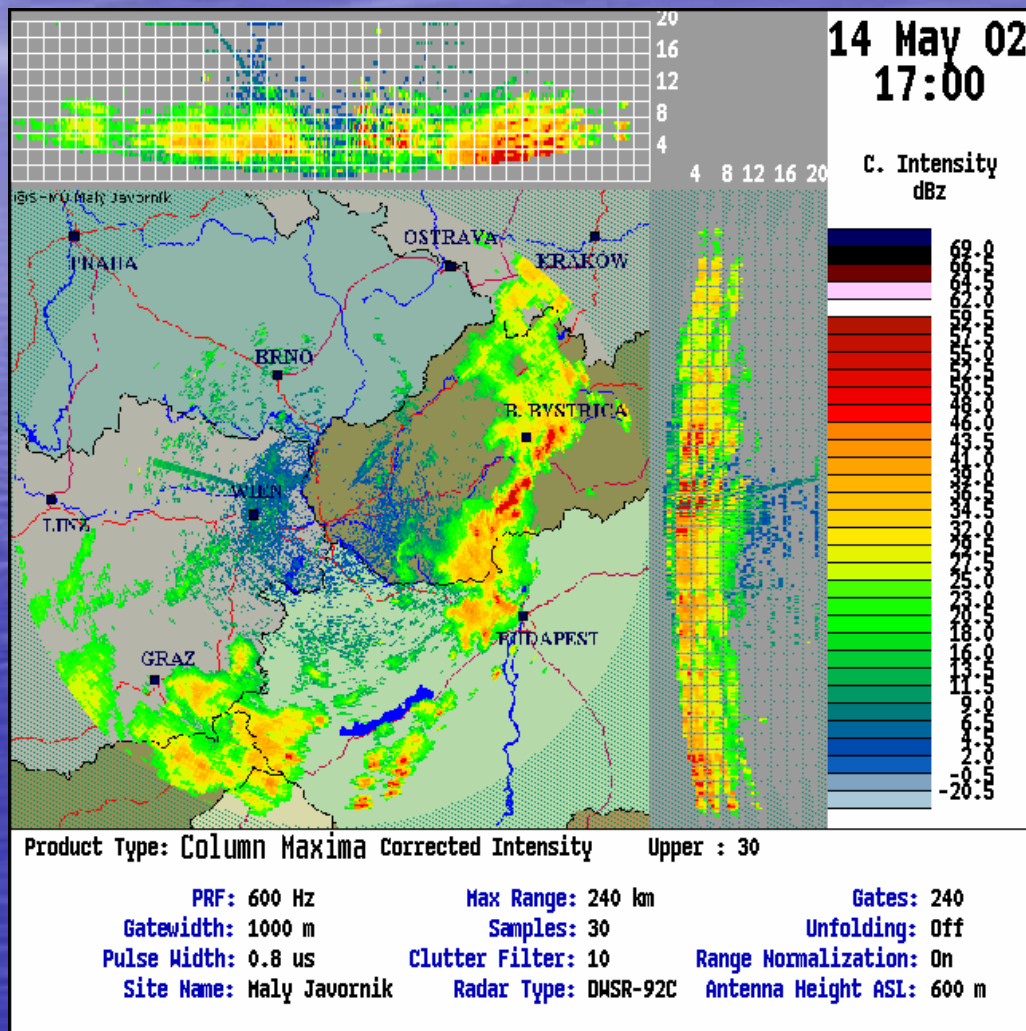
Sieť meteorologických radarov

- 2 rádiolokátory – MJ+KH
- dopplerov radar (EEC, Gematronic)
- sieť CERAD
- 2 rádiolokátory v pláne (Kubínska hoľa, Španí Laz)
- 15-min (8-min) dáta
- aktuálne dáta: www.shmu.sk

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

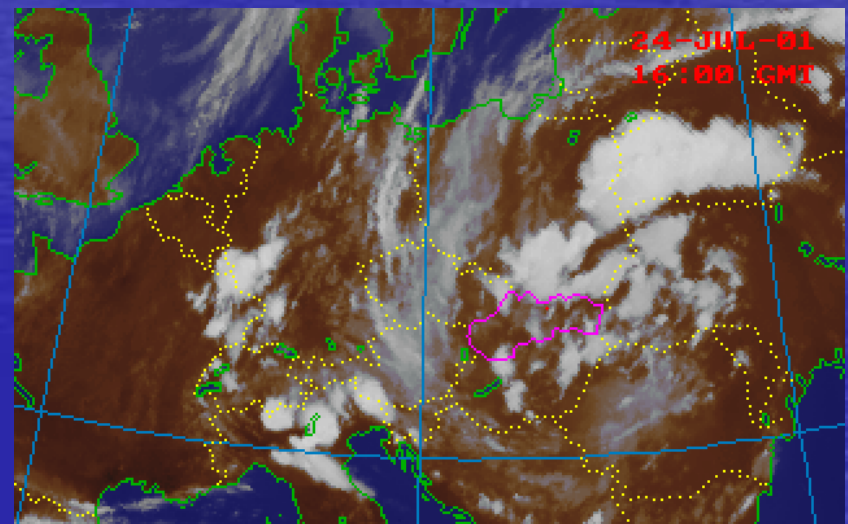

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Sieť pre príjem z meteorologických družíc

- EUMETCAST – príjem zo
stacionárnej družice
MSG-1 – 12 kanálov
- členstvo v EUMETSAT
- aktuálne dáta 6-hod.
www.shmu.sk

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

The screenshot displays a Microsoft Internet Explorer browser window with two overlapping tabs. The top tab is titled "Družicové informácie - Slovenský hydrometeorologický ústav" and shows a satellite image of Earth. The bottom tab is titled "Radarové informácie - Slovenský hydrometeorologický ústav" and displays the SHMU website's radar information page. The website header includes the SHMU logo and navigation links for "O SHMÚ", "Divízia Meteorologická služba", "Divízia Hydrologická služba", "Divízia Integrovaný manažment", and "Kontakt". The main content area is titled "Meteorologická služba" and "Radarové informácie". It features a date selector set to "05:30" and a "Počet snímkov" dropdown set to "10". Below this is a radar map of Slovakia showing precipitation intensity. A color scale at the bottom of the map indicates intensity levels from -20 to 70 dBZ. The map is labeled "4.12.2006 05:30 UTC" and "Zlúčená RL mapa - Z: CAPPI 2km". The Windows taskbar at the bottom shows the "start" button, several open applications, and the system clock displaying "8:05".

Sieť pre meranie slniečného žiarenia a celkového ozónu

7 monitorovacích staníc

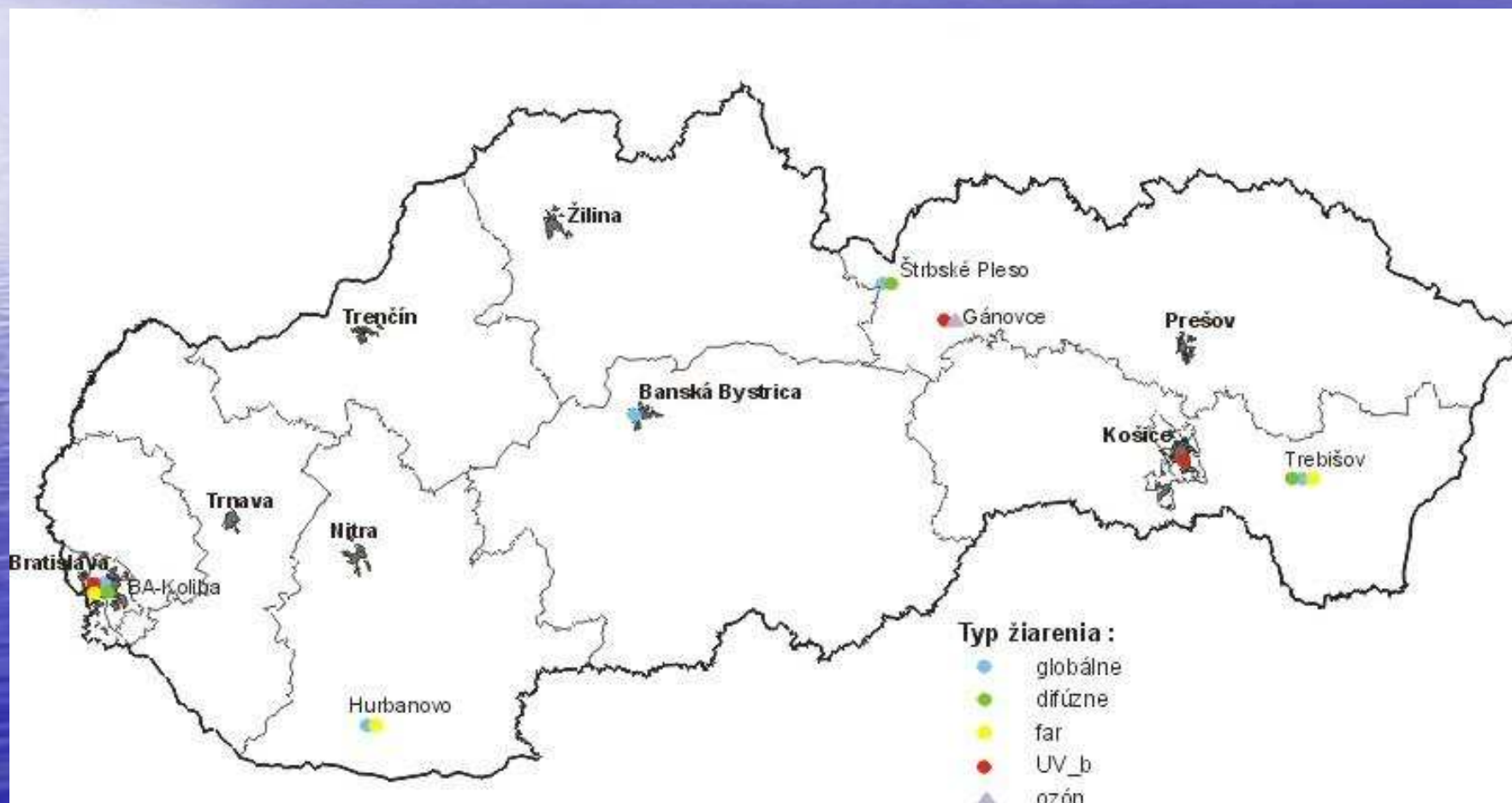
- + globálne žiarenie na 22 synoptických MS a OBS
- 1 až 5 parametrov – globálne, difúzne, FAR, UV B, ozón
- UV B na 3 MS, celkový ozón – Poprad-Gánovce
- Nepretržité merania
- 10 a 60 minútové údaje
- denné a mesačné výkazy

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Sieť pre meranie slnečného žiarenia a celkového ozónu

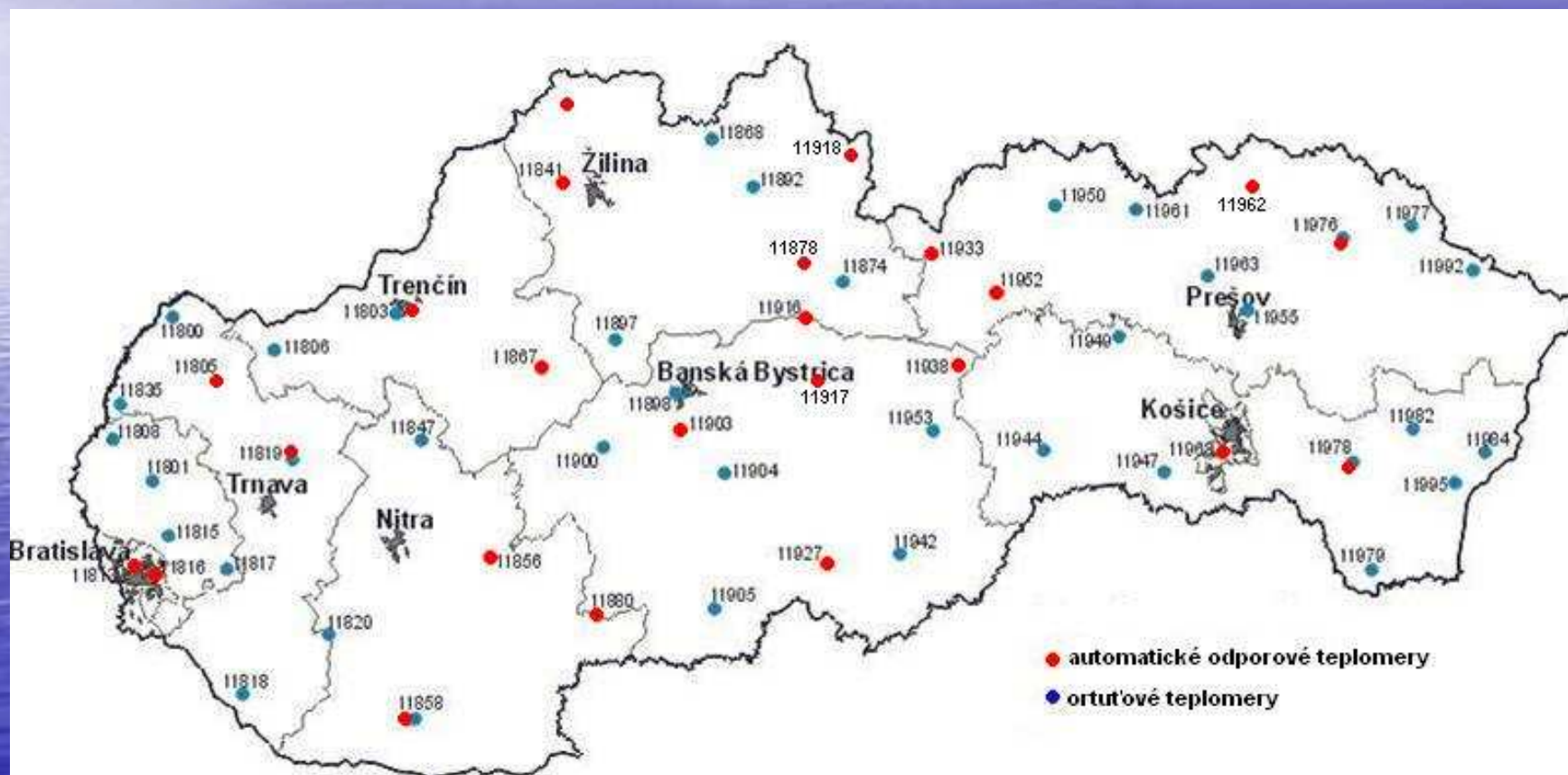
Sieť pre meranie pôdnych teplôt a vlhkostí

Pôdne teploty - 55 staníc

- 23 MS vybavených automatickým meraním pomocou Pt100
- 39 MS na dobrovoľnej báze – klasické merania
- 2, 5, 10, 20, 50, 100 cm hĺbka
- Špeciálne merania až do 10 m na 3 staniciach
- 3 x denne + 1 minútové dáta z AWS

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Sieť pre meranie pôdnych teplôt a vlhkostí

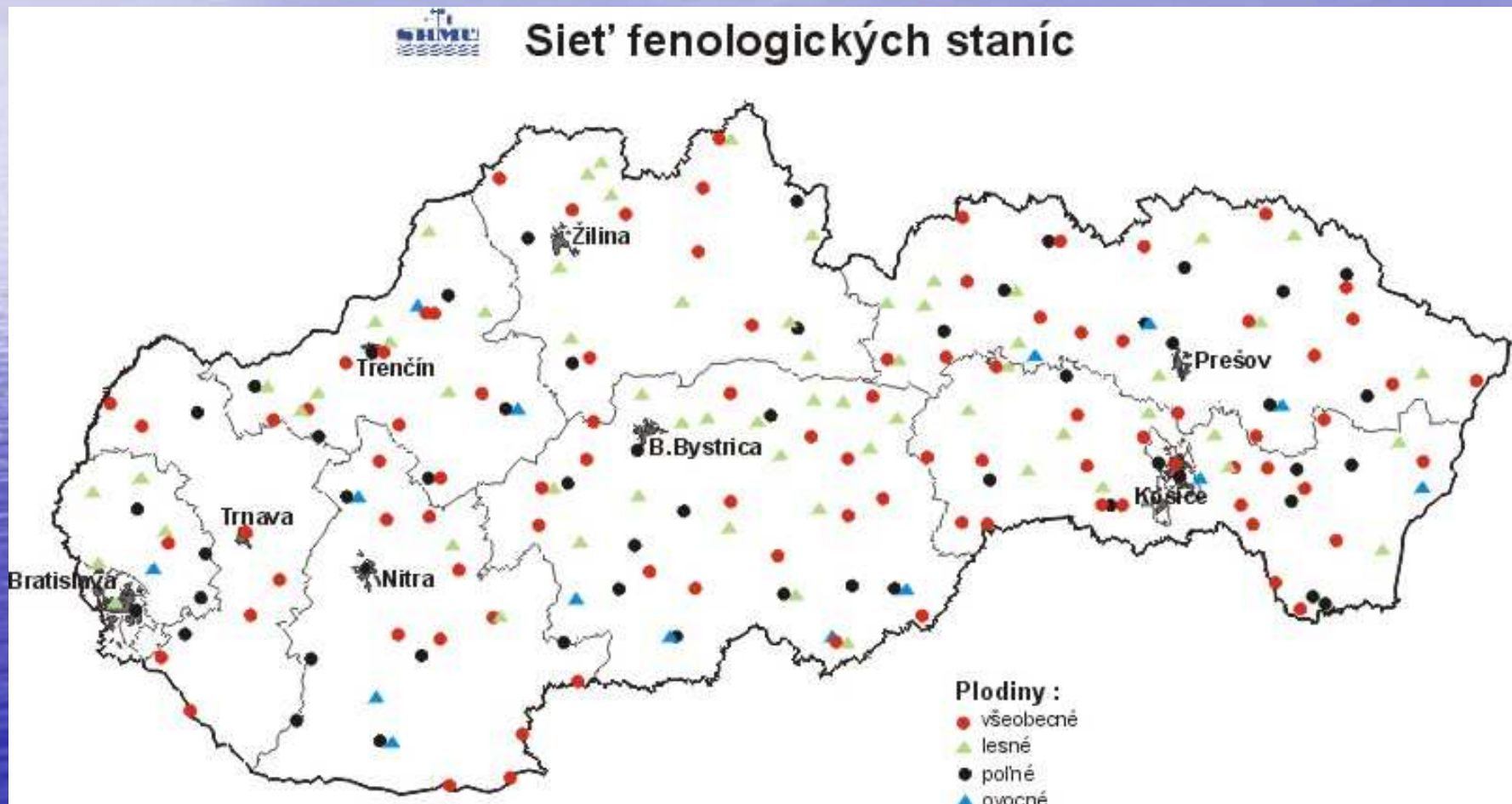
Fenologický monitoring

Sieť fenologických staníc – cca 150 lokalít

- všeobecná fenológia
  - poľné plodiny
  - ovocné dreviny
  - vinič
-
- Počas vegetačného obdobia – týždenné a mesačné výkazy

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a
IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Sieť fenologických staníc

Merania v prízemnej vrstve atmosféry

1 stanica 206 m stožiar

1 stanica 40 m stožiar

- automatické merania v
hladinách 0.5, 2, 4, 6, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 80, 100,
120, 160 and 200 m
- Meranie teploty, vlhkosti, smeru a rýchlosti vetra (aj
vetrikálneho)
- 5 sek. dáta , 10 minútové správy

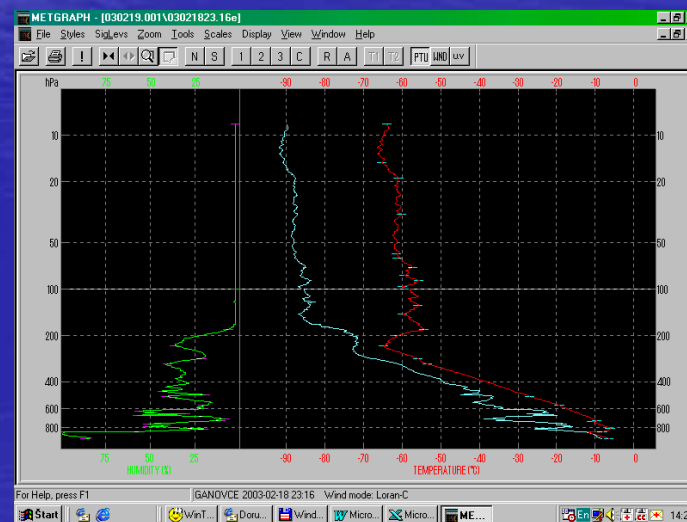

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Aerologické merania

Poprad-Gánovce

- 2 výstupy (00 and 12 UTC)
- DigiCora - Vaisala
- P, T, RH, WS, WD
- TEMP
- Upper-air RBCN stanica

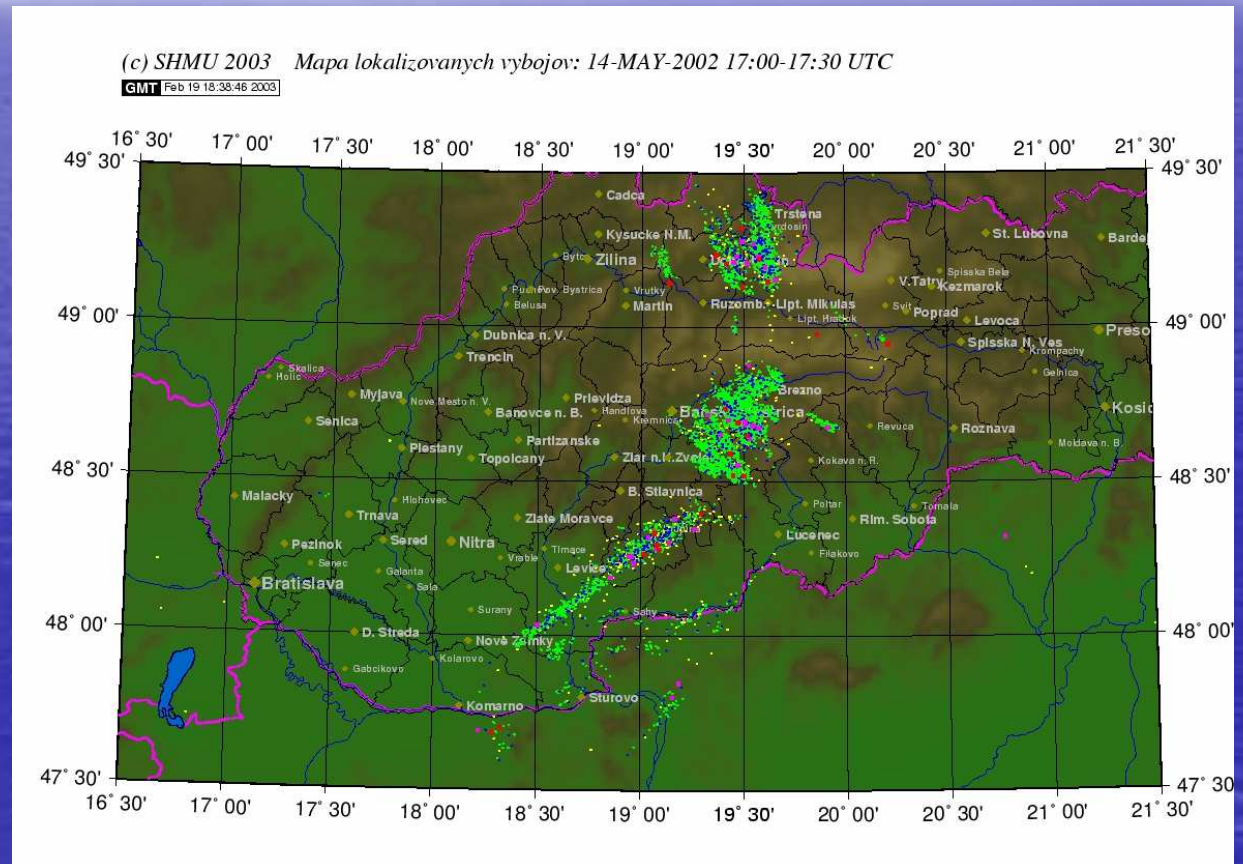

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

Sieť na detekciu bleskov

- **Projekt FLASH – výmena údajov s Rakúskom a Maďarskom**

Pracovné stretnutie k realizácii monitorovacieho systému ŽP a IS monitoringu ŽP, SEV SAŽP Modra-Harmónia, 4.-5.12.2006

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV

Monitorovacia sieť, merané veličiny a metódy monitorov - Slovenský hydrometeorologický ústav - Microsoft Internet Explorer

Adresa: <http://www.shmu.sk/?page=21>

Čiastkové monitorovacie systémy

Merania a pozorovania na zrážkomerných stanicích sa vykonávajú denne o 7. hodine, výskyt zrážok a význačných poveternostných javov sa zabezpečuje neprotlačiteľnou vodnej hodnoty snehovej pokrývky sa pozorovania sú zabezpečované dobrovoľnými synoptickými pozorovateľmi profesionálnymi inštitúcií väčšinou zamestnancami tejto organizácie.

Spôsob a frekvencia zberu je nasledovný: stanic, ktoré sú po skončení mesiaca za databanky, kde sú podrobované ďalším kontrolným štatistickým spracovaním. Údaje tvoria klimatologické KMIS. Údaje v písomnej forme sú poskytované na požiadanie.

MERANÉ A POZOROVANÉ VELIČINY

Názov meranej veličiny	Značka veličiny	Meracia
množstvo atmosférických zrážok	R	Zrážkom
trvanie atmosférických zrážok	Trv	Vizu
výška celkovej snehovej pokrývky	Sss	Snehom
výška nového snehu	Ss	Prav
vodná hodnota snehovej pokrývky	r _v	Topenír
výpar z vodnej hladiny	A-2	Výpar GGI-

Kontakt - Slovenský hydrometeorologický ústav - Microsoft Internet Explorer

Adresa: <http://www.shmu.sk/?page=376>

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV

Čiastkové monitorovacie systémy

Kontakt

Aerologická stanica

Kontaktné adresy

RNDr. Miroslav Chmelík, CSc.
 (vedúci úlohy Aerologické a ozónometrické merania)
 Slovenský hydrometeorologický ústav
 Pracovisko Gánovce
 tel: +52 773 15 38
 E-mail: miroslav.chmelik@shmu.sk

Všetky informácie, texty a elektronické obrázky, ktoré obsahujú tento server <http://www.shmu.sk> sú duševným vlastníctvom Slovenského hydrometeorologického ústavu a nesmú byť reprodukované alebo použité iným spôsobom, ako pre vlastnú potrebu, bez súhlasu SHMU.

AKREDITOVANÝ CERTIFIKAČNÝ ORGÁN
PRE CERTIFIKÁCIU SYSTÉMOV MANAŽÉRSTVA NOVÁ DUBNICA

CE QUALITE SLOVAKIA

CERTIFIKÁT

Reg. č.: 03-CEQS-2006

Certifikačný orgán pre systémy manažérstva týmto potvrdzuje, že organizácia

Slovenský hydrometeorologický ústav

Jeséniova 17

833 15 Bratislava

má pre

**Monitorovanie ukazovateľov, charakterizujúcich stav ovzdušia a vód
na území Slovenskej republiky
Hodnotenie, archiváciu a interpretáciu údajov a informácií
o stave a režime ovzdušia a vód
Poskytovanie údajov a informácií o stave a režime ovzdušia a vód
Štúdium a popis dejov v atmosfére a hydrosfére**

zavedený, udržiavaný a fungujúci systém manažérstva kvality, ktorý spĺňa požiadavky normy

STN EN ISO 9001:2001

Platnosť certifikátu je do 14.2.2009

Nová Dubnica
15.2.2006

Vedúci
certifikačného orgánu

Ďakujem za pozornosť!